

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 24P/199/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4114216947
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Mária Sitárová
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2016:4114216947.11

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra v konaní pred samosudkyňou Mgr. Máriou Sitárovou, vo veci starostlivosti súdu o maloletého Y. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpeného Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov: H. Y. V., nar. X.X.XXXX, trvale bytom K. - W. Q., B. tr. XXXX/XXX, t.č. bytom K., K. mládeže XX, zast. JUDr. Jozefom Virgalom, advokátom so sídlom Nitra, Ružová 26 a Q. Q., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom K., X. XX, zast. JUDr. Ing. Branislavom Pechom, PhD., advokátom so sídlom Nitra, Piaristická 2 o návrhu otca na zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti a o návrhu matky na zákaz styku otca s maloletým dieťaťom, takto

rozhodol:

Súd návrh otca **z a m i e t a**.

Súd návrh matky **z a m i e t a**.

Súd **u k l a d á** rodičom maloletého Y. V., nar. XX.XX.XXXX výchovné opatrenie - povinnosť podrobiť sa sociálnemu a odbornému poradenstvu, ktoré sa bude realizovať prostredníctvom Fakultnej nemocnice v Nitre, Ústavu klinickej psychológie so sídlom Nitra, Špitálska 6.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Otec maloletého dieťaťa sa svojím písomným návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 04.06.2014 domáhal, aby súd zveril maloletého Y. do striedavej osobnej starostlivosti. Svoj návrh odôvodnil tým, že má záujem o svojho syna riadne sa starať, zabezpečiť mu plne svoj štandard a vzdelanie aké má ich rodina, plne rozvíjať jeho psychické a fyzické schopnosti. Nakoľko čas, po ktorý realizuje svoje rodičovské práva v súlade s posledným rozsudkom o úprave styku, nie je preňho dostatočný a domnieva sa, že minimálne rovnako kvalitne ako matka dieťaťa, aj on je spôsobilý poskytnúť riadnu výchovu a starostlivosť o syna. Aj syn Y. má zákonné právo na udržiavanie rovnocenného osobného styku s obidvomi rodičmi, ako i na výchovu a starostlivosť zo strany oboch rodičov.

Dňa 15.1.2015 sa matka prostredníctvom svojej právnej zástupkyne písomne vyjadrila k návrhu otca a zároveň žiadala obmedziť styk otca s dieťaťom, resp. jeho úplný zákaz, podľa toho ako dopadne psychologické a psychiatrické vyšetrenie otca a psychologické vyšetrenie syna znalcom. Matka vo svojom vyjadrení uviedla, že nesúhlasí s návrhom otca na striedavú starostlivosť, nakoľko pre ňu neexistujú zákonné predpoklady. Už súčasný režim styku, ktorý otec doteraz presadil, je v rozpore so záujmami maloletého dieťaťa, preto akékoľvek rozširovanie styku je vylúčené. Od poslednej úpravy neuplynul ani podstatný čas a ani nenastala žiadna podstatná zmena pomerov, ktorá by odôvodňovala

rozšírenie styku. Zo strany otca ide dlhodobo len o šikanovanie jej osoby, keď sa doteraz nevyrovnal z ich rozchodom a cez syna sa jej neustále mstí. Od roku 2011, kedy otca dieťaťa opustila, je to šieste konanie vo veci ich maloletého syna, ktoré okrem prvého návrhu inicioval všetky otec a to počas len troch rokov. Okrem toho, že je syn neustále svedkom atakov otca voči nej a jej rodine, čo vyvoláva u nej extrémny stres a beznádej, psychické následky na dieťati si všimli aj v materskej škôlke. Otec však všetky signály diskomfortu, ale aj choroby syna podceňuje, odmieta sa akokoľvek zapájať do bežnej zdravotnej starostlivosti, keď mu dá lieky alebo ho požiada o kľudový režim, zoberie dieťa do materskej školy alebo na angličtinu, ktorú považuje za základný záujem dieťaťa.

Otec vypočutý ako účastník konania uviedol, že so synom má už od začiatku veľmi pozitívne vzťahy, tento ku nemu chodí bez najmenších problémov. Absolvuje s ním rôzne aktivity, o ktorých matka tvrdí, že sú úplne zbytočné. Takto odmietla chodiť na spoločnú angličtinu v čase keď si našla milenca, tiež chodil so synom plávať do Poľného Kesova, ale kvôli nedostatku času, ktorý s ním trávi, už to nestíhajú. Naučil syna stáť na korčuliach, lyžiach, štyrikrát ho zobral na dovolenku k moru, dva krát na hory. Nie je pravdou, že by syn mal problémy s jedlom, je iba priberčivý. Matka mu neustále robí schválnosti, keď sa stalo, že kvôli dopravným zápcham prišli neskôr z dovolenky, volala policajtov, v skrinke v škôlke mu necháva odkazy, nepreberá dieťa riadne ako by mala. On nepodával na matku trestné oznámenie za to čo ho ohovára iba preto, že je matkou jeho dieťaťa. Spolu sa nestretávajú, keď ju raz stretol v škôlke, tak sa pred ním roztriasla, pravdepodobne sa ho bojí. Syna voči matke neovplyvňuje, ani ju nespomínajú. Problémy chcel riešiť aj cestou psychologického poradenstva, ale matka na štyri stretnutia neprišla. Nie je pravdou, že sa nevie vyrovnáť s ich rozchodom, je to práve matka a jej rodina, ktorá dieťa ovplyvňuje voči nemu. Ona sa od začiatku správa, ako keby bol syn jej majetok. Ďalej otec uviedol, že styk prebieha podľa rozhodnutia súdu, naposledy sa stalo, že syn jemu a jeho priateľke povedal, že mu mamina povedala, že má pozorovať všetko čo sa u nich deje, dobre počúvať, že jej to potom povie, aby to mohla povedať na súde. Keď prišiel ku nim z S., tak rozprával rôzne veci, že je diabol, blázon, nechcel sa prezúvať, prezliekať, že to budú robiť oni, odmieta to aj v škôlke. On chodieval za ním tak sporadicky aj do škôlky, vždy mu prinesie jablko, banán. Stalo sa, že keď tam prišiel za ním, prišla tam aj jeho matka, táto ho prezúvala, keď ho zbadala, tak odišla von. Malý sa potom pýtal, že prečo mamina odišla, tiež mu syn povedal, že mamina mu povedala, že on nie je jeho tatinko, že on nemá žiadneho. Tiež mu matka nechcela poskytnúť informácie z logopédie, ani zo škôlky, kde absolvoval test školskej zrelosti.

Právny zástupca otca v konečnom návrhu uviedol, že trvajú na podanom návrhu zo dňa 4.6.2014, ktorým sa otec domáha striedavej starostlivosti o maloleté dieťa a zároveň navrhujú, aby súd zamietol návrh matky, ktorým sa matka domáhala zákazu styku otca s maloletým.

Právny zástupca matky uviedol, že nesúhlasia s návrhom otca, ktorý je totožný s návrhom o ktorom bolo rozhodnuté dňa 25.5.2013 a následne 4.6.2014 otec podal totožný návrh. Jediná skutočnosť, ktorá bola vo výpovedi otca pravdivá je tá, že sa ho pani Q. bojí, má z jeho prítomnosti obrovský strach. Zo strany otca je to vlastne teror voči matke dieťaťa, ktorý je dlhodobý. V dôsledku tohto sa matka aj v minulosti snažila vyhovieť návrhom otca dieťaťa na rozšírenie styku, len aby mu nedávala dôvod na rôzne aktivity ako chodenie po úradoch, vypisovanie, sťažovanie a podobne. Matka nikdy nezadala príčinu na vznik takýchto konfliktov, opakovane súhlasila s návrhmi otca na rozšírenie styku, iba sa snažila v záujme dieťaťa, vzhľadom na jeho vek, korigovať tú striedavú starostlivosť. Otec každý rok podával návrhy a so žiadnym riešením situácie sa nevie uspokojiť. Problémy sú aj s odovzdávaním dieťaťa v materskej škole, hoci sa jedná o neutrálne prostredie. Tiež tu vznikajú problémy s tým, či matka synovi pobalila čo mala a podobne. Otec posielal matke vulgárne SMS-ky a konfliktný pohľad otca na matku preberá aj dieťa. Syn sa u matky takmer vôbec nevyjadruje čo sa udialo počas pobytu u otca. Dieťa je intenzívne preťažované informáciami a zážitkami, ktoré naňho negatívne vplyvujú. Čo sa týka spomínanej návštevy otca v materskej škole, tak v ten deň mu matka, ako svojmu právnomu zástupcovi, písala mail o 15.22, že o 14.30 hod. išla pre dieťa do škôlky tak, ako chodievala vždy. Syna práve prezliekala, otec dieťaťa si kvokol vedľa nej, chcela to vydržať, ale tak jej stúpol tlak a zostalo jej zle, že musela odísť zo škôlky a stála vonku. Syn začal kričať maminka a plakal. Nedokázala sa vrátiť keď tam bol otec dieťaťa. O nejaký čas vyšiel otec dieťaťa aj so synom a držal ho za ruku. Keď ju syn zbadal, vytrhol sa mu a utekal za ňou, bol uplakáný. Čo sa týka zdravotného stavu matky, tento nijakým spôsobom neovplyvňuje spôsob starať sa o dieťa a ani znalkyňa žiadnym spôsobom nespochybňovala rodičovské kompetencie matky.

Právny zástupca matky v konečnom návrhu uviedol, že navrhuje návrh otca o zverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti zamietnuť, zároveň zotrávajú na svojom zákaze styku otca s dieťaťom.

Kolízny opatrovník v konečnom návrhu uviedol, že v konaní bolo vykonané znalecké dokazovanie, rodičia preukazovali starostlivosť o dieťa rôznymi dôkazmi. Tak ako to už bolo niekoľko krát uvedené aj zo strany súdu, problém je v rodičoch a nie v dieťati. Rodičia nenavštívili ich oddelenie ani raz s tým, že by dieťa rodiča odmietalo a je aj na počudovanie, že napriek tomu, čo sa deje medzi rodičmi, je dieťa relatívne v pohode. Preto navrhujú styk ponechať tak ako doteraz, nemeniť ani rozhodnutie súdu ohľadom zverenia dieťaťa a s poukazom na výpoveď znalkyne, ktorá uviedla, že je dôležité aby rodičia podstúpili terapiu, navrhujú v tomto zmysle aj rozhodnúť. Dieťa je vo veku šiestich rokov, do osemnástich rokov ešte nastanú rôzne situácie, v ktorých budú musieť rodičia kooperovať a riešiť ich spolu a preto táto rodičovská terapia je pre rodičov nevyhnutná.

V konaní bolo nariadené znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých a poradenská psychológia PhDr. Q. Z., PhD., ktorá bola následne vypočutá aj na pojednávaní. Znalkyňa sa vyjadrovala k jednotlivým otázkam účastníkov konania, resp. ich právnych zástupcov. Uviedla, že sa v plnom rozsahu pridrižiava svojho znaleckého posudku. Ďalej sa vyjadrila, že vzhľadom na všetky výsledky, ktoré získala psychologickým vyšetrením a štúdiom spisu, akýkoľvek model rodičovskej starostlivosti, teda aj ten, ktorý prebieha, vyžaduje intenzívnu - odbornú intervenciu, zameranú na aktívne vyrovnanie sa s minulým priebehom vzťahu medzi rodičmi, konštruktívnu vzájomnú komunikáciu a správanie v súčasnosti a pohľad na blaho maloletého dieťaťa u oboch rodičov v budúcnosti. Styk, ktorý sa realizoval doteraz, vplýval na dieťa tak, že dieťa je nútené kontrolovať svoje správanie, prispôsobovať sa nadlimitu tlakov zo strany oboch výchovných prostredí, nemôže slobodne vyjadrovať svoje pocity a city k druhému rodičovi a pokiaľ nedôjde k podstatnému zmierneniu antagonistického správania rodičov, tak môže dôjsť aj k závažnejším poruchám vývinu dieťaťa. Pokiaľ nedôjde k rodičovskému poradenstvu a terapii, neexistuje podľa jej názoru nijaký ideálny model rodičovskej starostlivosti o maloleté dieťa. Pod odbornou intervenciou sa rozumie rodičovská terapia a poradenstvo. Čo sa týka preťažovania dieťaťa napr. chodením na angličtinu jeden krát týždenne na 45 minút, tak toto môže byť preťažovaním za okolností, že medzi rodičmi viazne nepohoda a nie je súlad v tom, ako má dieťa tráviť svoj čas. Matka vníma správanie otca voči sebe úkorne, to znamená, že osobu otca vníma negatívne a vzhľadom k svojej osobe nepriateľsky až ohrozujúco. Ide o prežívanie matky, ktoré zistila. Vo vzťahu matky voči otcovi nezistila nejaký silný emocionálny náboj, ktorým by boli sytené jej vyjadrenia smerom k nemu. Je tam skutočne viacej pasivity alebo pasívneho odporu ako nejakých aktívnych atakov. Postoj alebo názor otca voči matke môže označiť ako kritický, toto zistila na základe psychologického vyšetrenia a aj na základe toho, čo tu doposiaľ počula. Doteraz upravený styk sa jej javí ako chaotický, komplikovaný, prihliadajúc skôr na záujmy rodičov ako záujmy dieťaťa. Z hľadiska stability psychického stavu dieťaťa by bolo zjednodušenie styku pozitívom pre dieťa. Dôležitá je ale aj vždy klíma, teda pozitívne alebo negatívne nastavenie oboch rodičov v čase výmeny dieťaťa. Styk, ktorý navrhla, sa v jej praxi ukázal práve pri komplikovaných vzťahoch medzi rodičmi ako optimálny. Pokiaľ by bol doteraz upravený styk efektívny a posúval rodičov maloletého dieťaťa dopredu, tak by tu teraz nestáli. Podľa nej by zmena úpravy styku, tak ako navrhla, posunul rodičov dopredu a mohol by stav stabilizovať, samozrejme za súčasného absolvovania odbornej intervencie. V závere svojej výpovede znalkyňa uviedla, že aj na pojednávaní sa presvedčila ešte viac o tom čo už vedela, že otec má veľmi dobrú rétoriku, matka nie, táto je labilná. Obaja vstúpili do vzťahu, z ktorého pochádza dieťa, nezrelí, otec má viac skúseností, životných, aj profesijných, aj medziľudských, je zrejme, že matka tu ťahá za kratší koniec ale to ju nijako nevyvážuje z povinností z práce na sebe, aby bola dôstojným partnerom či v rétorike alebo v rodičovstve.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, oboznámil návrh, správu z ÚPSVaR zo dňa 19.9.2014, vyjadrenie k návrhu na striedavú starostlivosť, daňové priznanie otca za rok 2013, pracovné hodnotenie na otca, potvrdenie o príjme otca, správu z ÚPSVaR NR zo dňa 20.1.2015, správu z Centra Slniečko zo dňa 23.12.2014, správu z MŠ zo dňa 4.12.2014, lekársky nález zo dňa 3.12.2014, list nájdený v schránke MŠ, záznam o podaní oznámenia na polícii z 22., 23. a 24.1.2015, uznesenie o ustanovení znalca, list otca adresovaný Mgr. S., vyjadrenie matky, opis matky ako má otec s dieťaťom cvičiť reč, žiadosť o vyjadrenie adresovanú otcom Mgr. S., vyjadrenie otca zo dňa 17.2.2015, úradný záznam zo dňa 26.11.2014, úradný záznam zo dňa 29.1.2015, znalecký posudok, mail otca riaditeľke odd. ÚPSVaR NR O. V., vyjadrenie matky zo dňa 26.2.2015, vyjadrenie k námietke zaujatosti kolízneho opatrovníka zo dňa 16.2.2015, mail adresovaný otcom Mgr. Q. S., správy z Centra Slniečko čl. 106-107, vyjadrenie PZ matky k priebehu znaleckého dokazovania, vyjadrenie otca k ZP z 19.5.2015, vyjadrenie PZ matky k ZP, uznesenie o vylúčení návrhu matky na zvýšenie výživného,

vyjadrenie KO zo dňa 13.8.2015, vyjadrenie KO zo dňa 17.9.2015, výpis zo zdravotnej dokumentácie dieťaťa zo dňa 28.5.2015, zoznam klinických psychológov, návrh na doplnenie dokazovania PZ otca, návrh na dokazovanie vypracovaním kontrolného ZP, ospravedlnenie matky, pripojený spis sp. zn. 26P/365/2012 z neho rozhodnutie na čl. 35 a nasledovné, 26P/160/2012, 24P/280/2011, 13P/47/2011, 11P/280/2015 vyjadrenie k návrhu z tohto spisu a vzájomný návrh, správu z OR PZ NR, príjmy otca od roku 2011, daňové priznania otca, potvrdenia k príjmom matky a spoluživých osôb, správy ohľadne predchádzajúcich zamestnaní matky, doklady k príjmom a výdavkom rodičov a zistil tento skutkový stav: Maloletý Y. V., nar. XX.XX.XXXX pochádza zo vzťahu matky Q. Q. a otca H.. Y. V.. Rozsudkom Okresného súdu v Nitre č.k. 13P/47/2011 - 80 zo dňa 30.05.2011 súd zveril maloletého Y. do osobnej starostlivosti matky a otca zaviazal prispievať na jeho výživu sumou vo výške 150,- eur mesačne. Zároveň upravil aj styk otca s maloletým dieťaťom.

Dňa 22.08.2011 podal otec maloletého dieťaťa návrh na zmenu úpravy styku, ktorý žiadal rozšíriť. Krajský súd v Nitre rozhodnutím č.k. 9CoP/22/2012-70 zo dňa 24.5.2012 rozšíril styk otca s maloletým dieťaťom.

Dňa 13.11.2012 podal otec ďalší návrh, v ktorom žiadal zveriť maloletého Y. do striedavej osobnej starostlivosti. V priebehu konania sa rodičia maloletého dieťaťa dohodli, že bude znovu rozšírený styk otca s maloletým dieťaťom. Styk bol následne upravený tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým každý páry týždeň v mesiaci od štvrtka od 15.00 hod. do utorka nepárneho týždňa do 8.00 hod., pričom otec maloleté dieťa si preberie a odovzdá v stanovenú hodinu v predškolskom zariadení, každý nepárny rok počas jarných prázdnin od pondelka od 9.00 hod. do nedele do 18.00 hod., počas veľkonočných sviatkov každý nepárny rok od štvrtka od 9.00 hod. do soboty do 19.00 hod. a každý páry rok od nedele od 9.00 hod. do utorka do 18.00 hod. Počas letných prázdnin tretí a štvrtý týždeň v mesiaci júl v dobe od pondelka od 9.00 hod. do nedele posledného týždňa styku do 19.00 hod., v mesiaci august tretí a štvrtý týždeň v dobe od pondelka od 9.00 hod. do nedele posledného týždňa styku do 19.00 hod., počas vianočných sviatkov každý páry rok od 23.12. od 9.00 hod. do 27.12. do 19.00 hod. a každý nepárny rok od 29.12. od 9.00 hod. do 2.1. do 19.00 hod. Styk otca s maloletým dieťaťom prebieha na základe uvedeného rozhodnutia o úprave styku.

Zo správy Úradu práce, soc. vecí a rodiny Nitra zo dňa 19.9.2014 vyplýva, že bol urobený pohovor s maloletým Y. V. bez prítomnosti matky. Z vykonaného pohovoru s dieťaťom je zrejme, že dieťa má vzťah k obojom rodičom, neodmieta kontakty so svojim otcom. Dieťa počas pohovoru nemalo strach, nebálo sa, usmievalo sa, nie vždy odpovedalo na kladené otázky. Následne bolo vykonané aj sociálne šetrenie u otca maloletého dieťaťa, v rámci ktorých bolo zistené, že podmienky pre pobyt maloletého Y. u otca sú vhodné, hygiena a čistota v byte boli na veľmi dobrej úrovni. Otec býva v spoločnej domácnosti so svojou priateľkou PhDr. A. Z.. Zo sociálneho šetrenia v rodine matky maloletého dieťaťa bolo zistené, že táto býva spolu so svojimi rodičmi a svojou sestrou. V domácnosti matky sú vytvorené vhodné podmienky pre maloleté dieťa, hygiena domácnosti bola na veľmi dobrej úrovni.

Zo správy Úradu práce, soc. vecí a rodiny Nitra zo dňa 20.1.2015 vyplýva, že tento pohovor bol uskutočnený na základe dohody riaditeľky OSVR s matkou maloletého dieťaťa, ktorá prejavila obavu ohľadne správania sa otca voči svojej partnerke, nakoľko z vyjadrenia dieťaťa vyplýva, že sa jedná o psychické násilie a manipuláciu syna v čase pobytu dieťaťa u otca. Ďalej sa matka vyjadrila, že dieťa má problémy s prijímaním potravy v škôlke aj doma ako aj problémy s pomočovaním dieťaťa. Následne bol vykonaný aj pohovor s maloletým, v ktorom sa maloletý vyjadril, že na D. býva tatino, dedko a A., A. sa s ním hráva. Na D. mu nie je dobre, neteší sa tam, pretože tam kričia, kričia obidvaja tatino aj A. na seba, hádajú sa a on im povie len nehádajte sa. Vzhľadom k uvedenému si kolízny opatrovník vyžiadala správu z materskej školy, od detskej lekárky a od psychologičky, ktorú maloletý navštevuje. Zo správ nevyplýva, že by dieťa bolo psychicky týrané. Starostlivosť zo strany oboch rodičov je na požadujúcej úrovni, avšak absentuje schopnosť vzájomnej komunikácie. Následne im bolo oznámené, že maloletý odmieta ísť k otcovi, medzi rodičmi je vysoko problematická vzájomná komunikácia.

Zo sociálnej správy Centra Slniečko n.o. zo dňa 23.12.2014 vyplýva, že matka navštevuje toto centrum od januára 2014. Na základe odporúčania Dr. P. bol maloletý zaradený do starostlivosti psychológa a to z dôvodu, že podľa jej vyjadrení správanie otca má negatívny vplyv aj na maloleté dieťa. Podľa vyjadrenia matky sa maloletý začal pomočovať, hryzie si do rúk, často sa so starou matkou ale aj s matkou "bije" a vzhľadom k veku sa nevie primerane vyjadrovať. S maloletým boli zrealizované tri stretnutia, počas stretnutí sa jeho správanie javilo veku primerane. K obidvom rodičom zaznamenali pozitívne väzby.

Zo správy MŠ O. zo dňa 4.12.2014 vyplýva, že maloletý má skôr introvertnú povahu, v triede má jedného kamaráta, s ostatnými deťmi komunikuje málo. V materskej škole nejedáva s výnimkou suchého chleba, napije sa tiež iba vtedy keď ho ponúkajú. Vyskytli sa dni keď vôbec nejedol ani nepil, zrejme aj v dôsledku toho dňa 3.11.2014 v MŠ skolaboval. Na problém s jedením boli viac krát upozornení obaja rodičia. Matka

sa o dieťa príkladne stará, v starostlivosti jej pomáha aj stará matka dieťaťa, obe sa vždy zaujímajú ako prebehol deň, hlavne či chlapec jedol. Otec sa o dieťa tiež dobre stará, aj keď je v jeho starostlivosti, nie je vidieť žiadny rozdiel. Otec dieťa volá Y., oslovenie I. vôbec neakceptuje. Dieťa reaguje na obe oslovenia rovnako. Spolupráca oboch rodičov s ich zariadením je štandardná. Nakoľko rodičia navzájom medzi sebou nekomunikujú, všetky informácie o dieťati idú cez nich.

Zo správy MUDr. Q. W., detskej lekárky maloletého dieťaťa, zo dňa 3.12.2014 vyplýva, že zdravotný stav dieťaťa je veku primeraný, matka s dieťaťom absolvovala pravidelne a na čas všetky preventívne prehliadky a očkovania. Spolupráca s matkou dieťaťa pri ochoreniach dieťaťa zodpovedá jeho potrebám, matka je spoľahlivá a dôsledná.

Dňa 23.1.2015 podal otec maloletého dieťaťa na matku dieťaťa oznámenie na OO PZ Nitra vo veci priestupku voči občianskemu spolunažívaniu z dôvodov, že mu matka dieťaťa robí schválnosti tým, že mu odmieta vydať ich spoločné dieťa i napriek súdnemu rozhodnutiu.

Zo správy MUDr. Q. W. zo dňa 28.5.2015, v ktorej zaslal výpis zo zdravotnej dokumentácie dieťaťa je zrejme, že u dieťaťa diagnostikovala okrem iného aj nechutenstvo a tiež pomočovanie.

Zo záverov znaleckého posudku PhDr. Q. Z., PhD. vyplýva, že osobnosť maloletého dieťaťa je vo vývine, vývin je neurotický, je zablokovaná detská spontaneita, kontroluje svoj prejav, je napätý, neistý s pohybovým nepokojom. Mentálny a rečový vývin je v norme, reč detská, sociálny, emocionálny a grafomotorický vývin je oneskorený. Významne je narušená osobná a rodinná identita.

Aktuálna úroveň intelektových schopností otca mal. dieťaťa je celkovo orientačne v norme, neverbálna zložka zistená v pásme mierneho nadpriemeru, osobné pracovné tempo primerané. Maloletého do svojej predstavy rodiny otec nezahrnul, čo môže svedčiť o rodičovskej nezrelosti. Má pozitívny vzťah k svojmu synovi a myslí si o sebe, že je dobrý otec. Trápi ho spor s matkou maloletého. V rodičovských postojoch otca sú najvýraznejšie prežívanie rovnosti, kamarátstva a solidarity s deťmi, vnímanie rodičov ako mučeníkov a matky ako nesamostatnej.

Intelektová úroveň matky maloletého dieťaťa je celkovo orientačne v norme, neverbálna zložka v hornom pásme priemeru, priemerné osobné pracovné tempo. Aktuálne prítomná úzkosť, napätie, nepokoj, narušená osobná identita, výrazné náznaky schizoidnej poruchy osobnosti. Najradšej by sa nasilu zbavila súčasnej neuspokojivej situácie, má pozitívny vzťah k svojmu synovi, trápi ju ako sa k nej správa otec dieťaťa.

U oboch rodičov existuje pozitívny osobnostný potenciál / rodičovské kompetencie i riziká v súvislosti so starostlivosťou o maloleté dieťa. Obaja rodičia majú mentálny potenciál pre stimuláciu maloletého dieťaťa, u otca je rizikom predimenzovanie stimulov, čo môže viesť k preťaženiu dieťaťa, u matky je rizikom isté izolovanie dieťaťa v domácom prostredí. Osobnostne pôsobia rodičia doplnkovo, matka je skôr introvertná, otec je potencionálne viac otvorený. Pokiaľ ide o výchovné rodičovské postoje, obaja rodičia majú tendenciu podporovať slovné prejavy dieťaťa, nie sú prísny ani podráždený. U matky aktuálne vystupujú do popredia doposiaľ jasnejšie nepomenované citové zranenia zo spolužitia s otcom dieťaťa. Maloletý má pozitívny vzťah k obojmu rodičom, preferuje matku, chce s ňou bývať a k otcovi chodiť na návštevu. Obaja rodičia majú k maloletému dieťaťu pozitívny vzťah. Matka má tendenciu maloletého ochraňovať, má obavu o dieťa počas jeho stretávania s otcom. Otec kladie zvýšený dôraz na aktivity s dieťaťom na úkor pohody a stability. Správanie sa rodičov k sebe navzájom zásadne ovplyvňuje správanie dieťaťa. Dieťa je nútené kontrolovať svoje správanie do takej miery, že to poškodzuje jeho vývin. Pretože nemôže slobodne vyjadrovať svoje pocity a city k svojim rodičom a príbuzenstvu, dostávajú sa neurotické poruchy. Jeho záujmy sú zužované a rozširované podľa prania rodičov. Pokračovanie v antagonistickom správaní rodičov hrozí aj závažnejšími poruchami vývinu dieťaťa. Obaja rodičia majú výhrady voči druhému rodičovi. Rodičia nepriamo a nevedome prenášajú na dieťa svoje pocity, postoje a tendencie voči druhému rodičovi. Niektoré tendencie otca maloletého v súčasnosti môžu komplikovať vývin dieťaťa, ide napr. o kladenie aktivít nad pohodu a blaho dieťaťa v jeho vzťahoch s rodičmi - preťažovanie aktivitami, časový stres, neprekonanie nesúladu medzi rodičmi k otázke aktivít. Maloleté dieťa prežíva neistotu a obavy, môže prežívať pocity viny za narušené vzťahy medzi rodičmi, intuitívne pociťuje potrebu neprispievať k zhoršovaniu vzťahov medzi nimi tým, že by do komunikácie vnášalo témy, ktoré podvedome cíti ako problémové, resp. v minulosti viedli k nezhodám medzi rodičmi. Maloleté dieťa žije v napätí z vnímania konfliktov medzi rodičmi, čo môže viesť k destabilizácii jeho stavu s celou paletou neurotických prejavov a vývinovej disharmónii. Maloleté dieťa preferuje výchovné prostredie matky, u ktorej chce bývať a otca navštevovať. Ďalej znalkyňa v znaleckom posudku uviedla, že v súčasnej dobe nie je pre maloleté dieťa vhodná striedavá starostlivosť, ale ani zákaz styku s otcom nie je v záujme maloletého dieťaťa. Kvôli stabilizácii psychického stavu maloletého a zachovaniu priestoru pre upevňovanie vzájomných citových vzťahov

maloletého s otcom znalkyňa odporúča upraviť ich stretávanie na každý druhý víkend v mesiaci, dva dni v bežnom týždni popoludní, cez sviatky porovnateľne. Rodičia maloletého by mali vzájomne komunikovať konštruktívne v záujme maloletého dieťaťa. Vzhľadom na výrazne konfliktné vzťahy medzi rodičmi a ich nedoriešené ďalšie konania, odporúča bezodkladne intenzívnu individuálnu psychoterapiu rodičov a po dosiahnutí ochoty a schopnosti oboch rodičov smerovať k spolupráci v záujme blaha spoločného maloletého dieťaťa, následne navštevovať minimálne polročný kurz rodičovskej terapie a poradenstva. Cieľom takejto intervencie by malo byť uprednostnenie blaha dieťaťa pred svojimi ambíciami aj strachmi; lepšie sebazpoznanie rodičov; lepšie poznanie druhého rodiča a maloletého dieťaťa, ich potreby limity a hodnoty; porozumenie a úcta k druhému rodičovi a maloletému dieťaťu; uznanie, že dieťaťu má byť dovolené (a podporované) prežívanie lásky a ochrany oboch rodičov. Akýkoľvek model rodičovskej starostlivosti v danom prípade vyžaduje intenzívnu odbornú intervenciu zameranú na aktívne vyrovnanie sa s minulým priebehom vzťahu medzi rodičmi, konštruktívnu vzájomnú komunikáciu a správanie v súčasnosti a ohľad na blaho maloletého dieťaťa (a oboch rodičov) v budúcnosti.

Podľa § 26 Zákona o rodine č. 36/2005 Z. z. /ďalej len Zákon o rodine/, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa § 24 ods. 2 Zákona o rodine č. 36/2005 Z.z., ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

Podľa § 25 ods. 3 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom alebo ho zakáže.

Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že tak ako návrh otca na striedavú osobnú starostlivosť, ani návrh matky na zákaz styku, resp. jeho zúženie, nebol podaný dôvodne, a preto je potrebné oba tieto návrhy ako nedôvodné zamietnuť. Z vyššie vykonaného dokazovania jednoznačne vyplýva, že obaja rodičia majú osobnostné predpoklady na vykonávanie striedavej osobnej starostlivosti, avšak táto sa pre ich neschopnosť kooperovať v prospech dieťaťa pre pretrvávajúce zameranie sa na vzájomné konflikty, javí v súčasnosti ako nevhodná. Striedavá starostlivosť kladie na rodičov vysoké ľudské a osobnostné požiadavky. Ak ju však rodičia dokážu kultivovane zvládnuť, potom výrazne prevyšuje predpoklad, že láskyplný a produktívny vzťah dieťaťa k obom rodičom zostane zachovaný. Riadna výchova dieťaťa je nielen právom ale aj povinnosťou rodičov. Striedavá starostlivosť však nie je vhodným riešením v prípade, ak rodičia pôsobia na osobnosť dieťaťa alebo na jeho výchovu negatívne, vnášajú do výchovy dieťaťa nestabilitu, maria správne výchovné pôsobenie druhého rodiča a tak vytvárajú tlak na psychiku dieťaťa. V danom prípade bolo aj znaleckým dokazovaním preukázané, že rodičia maloletého Y. nedokážu jednotne výchovne pôsobiť na maloleté dieťa a to ani v záujme jeho zdravého vývoja. V zmysle Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí. Maloletý je v súčasnej dobe vzhľadom k svoju veku viac citovo naviazaný na svoju matku. Od poslednej úpravy výkonu rodičovských práv a povinností nenastala taká podstatná zmena pomerov, ktorá by odôvodňovala aj zmenu tohto posledného rozhodnutia súdu. Matka zabezpečuje starostlivosť o dieťa riadne, v jej starostlivosti neboli zistené žiadne nedostatky. Súd mal za to, že v súčasnej dobe striedavá osobná starostlivosť oboch rodičov nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, preto návrh otca ako nedôvodný zamietol.

Pri posudzovaní návrhu matky na zákaz styku otca s maloletým dieťaťom prihladol súd na skutočnosť, že styk otca s maloletým dieťaťom je jedným z mála prostriedkov, ktorým sa má otec možnosť podieľať na

výchove svojho maloletého dieťaťa, na rozvoji jeho osobnosti a slúži k upevňovaniu vzájomných citových väzieb. Preto je podľa názoru súdu úprava styku otca s maloletým dieťaťom v čo najširšej miere v záujme maloletého dieťaťa, ktorá rešpektuje jeho právo na zachovanie vzťahu a citových väzieb k obidvom rodičom. Maloletý Y. je na blízkosť svojho otca zvyknutý, majú medzi sebou vytvorený blízky citový vzťah a otec dokáže zabezpečiť o maloletého kompletnú a riadnu starostlivosť. Súd aj napriek odporúčaniam súdnej znalkyne na redukciiu styku otca s maloletým má za to, že takéto riešenie úpravy styku by neprinieslo žiadne pozitívne momenty a aj pri zúženom styku by naďalej dochádzalo ku konfliktnému správaniu sa rodičov voči sebe navzájom a takéto situácie by aj naďalej nepriaznivo vplývali na zdravý vývoj maloletého dieťaťa ako už bolo vyššie uvedené. Obaja rodičia majú rovnaké právo podieľať sa na výchove svojho maloletého dieťaťa a na rozvoji jeho osobnosti a to tak v rámci vzdelávania ako aj mimoškolských činností a hoci majú obaja rodičia na tieto veci odlišné názory, vzájomné vylúčenie ich kompetencií v týchto oblastiach z dôvodu, aby sa predchádzalo prípadným konfliktom, nie je podľa názoru súdu vhodným riešením.

Podľa § 37 ods. 2 písm. d/ Zákona o rodine ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže uložiť maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

Súd vo svojom rozhodnutí uložil aj povinnosť obom rodičom a maloletému dieťaťu podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo odbornému poradenstvu, ktoré sa bude uskutočňovať prostredníctvom Ústavu klinickej psychológie, ktorého sídlo je vo Fakultnej nemocnici Nitra na Špitálskej ulici č. 6. K tomuto rozhodnutiu súd pristúpil potom, čo rodičia ani po upozornení znalkyne (v konaní o zákaz styku), nedokázali vzájomne kooperovať za účelom absolvovania rodičovskej terapie a poradenstva, ktoré sa javí z hľadiska zdravého vývoja a blaha dieťaťa za nevyhnutné. Táto terapia bude zameraná v počiatočnej fáze na intenzívnu individuálnu psychoterapiu rodičov a po dosiahnutí ochoty a schopnosti oboch rodičov smerovať k spolupráci v záujme blaha spoločného maloletého dieťaťa a následne bude zameraná na kurz rodičovskej terapie a poradenstva. Cieľom terapie by malo byť naučiť rodičov uprednostňovať blaho dieťaťa pred svojimi ambíciami a strachmi, lepšie sebaopoznanie rodičov, lepšie poznanie druhého rodiča a maloletého dieťaťa, ich potreby, limity a hodnoty, porozumenie a ústa k druhému rodičovi a maloletému dieťaťu, uznanie, že dieťaťu má byť dovolené a podporované prežívanie lásky a ochrany od oboch rodičov. Absolvovanie tejto terapie a účinok výchovného opatrenia bude súd sledovať v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí. V prípade úspešnosti výchovného opatrenia môže byť toto na návrh účastníkov konania alebo aj bez návrhu zrušené. V prípade ak si výchovné opatrenie nebude plniť svoj účel, môže súd pristúpiť k iným výchovným opatreniam.

Pre úplnosť súd poznamenáva, že nepovažoval za potrebné vo veci vykonávať ďalšie navrhnuté dokazovanie a to vypracovanie kontrolného znaleckého posudku ako aj výsluch matky maloletého dieťaťa. Matka sa v konaní vyjadrovala prostredníctvom svojho právneho zástupcu, bola prítomná na pojednávaní dňa 17.8.2015, kedy jej mohli byť zo strany právneho zástupcu otca kladené otázky. Čo sa týka kontrolného znaleckého posudku, tak súd nevzhladol dôvod, pre ktorý by tak mal urobiť, pretože v znaleckom posudku súdom ustanoveného znalca boli zodpovedané všetky otázky uložené znalcom. Nejasnosti boli následne vysvetlené v rámci výsluchu znalca na pojednávaní dňa 17.8.2015. Znalkyňa riadne odôvodnila na základe akých skutočností dospela k jednotlivým záverom, aké metódy použila a prečo vyjadrila svoj názor v takom znení v akom ho vyjadrila. Súd mal dostatok dôkazov, aby mohol vo veci rozhodnúť aj bez doplneného dokazovania, ktorým by sa neúmerne predĺžilo predmetné konanie. Na záver chce súd apelovať na rodičov maloletého Y. aby sa snažili o vyriešenie konfliktov vyplývajúcich zo vzájomného partnerského vzťahu, naučiť sa vzájomne rodičovsky spolupracovať a komunikovať tak, aby spoločne hájili najlepšie záujmy dieťaťa, rešpektovali jeho potreby a pocity a nevzbudzovali v ňom potrebu podriaďiť sa, len aby zabránil ďalším zraňujúcim konfliktom.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p. tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania, keďže išlo o konanie, ktoré súd mohol začať i bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Nitre. Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach

(§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.